

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 29 czerwca 2010 r.

**Pan
Tadeusz Goc
Burmistrz
Strzelec Opolskich**

P/10/161
LOP-4101-03-04/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, (zwanej dalej ustawą *o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Strzelcach Opolskich (zwanym dalej Urzędem) kontrolę stanu realizacji zadań dofinansowanych środkami z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 w Gminie Strzelce Opolskie w okresie 2008-2010 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 maja 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 60 ust. 1 i 2 ustawy *o NIK*, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Gminy w zakresie spraw będących przedmiotem kontroli, pomimo stwierdzonych uchybień.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe.

1. Gmina, wg stanu na 31 grudnia 2009 r. posiadała 115 km dróg gminnych i wydatkowała w latach 2007–2010 (I półrocze) na budowę, odbudowę, remonty dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich łącznie 11 124,83 tys. zł, z tego 9 629,67 tys. zł stanowiły środki własne.

Na zadania inwestycyjne pn. *Budowa drogi Ogólnomiejskiej* oraz *Budowa drogi łączącej ul. Strzelców Bytomskich z ul. Opolską* współfinansowanych w 2009 r. z budżetu państwa w ramach *Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011*, zwanego dalej Programem, Gmina wydatkowała łącznie 3 479,41 tys. zł, w tym ze środków tego Programu 1 496,16 tys. zł.

Kwota dofinansowania z budżetu państwa nie przekroczyła 50 % kosztów realizacji tych zadań, co odpowiadało poziomowi dofinansowania określonego w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 marca 2009 r. w sprawie *udzielenia dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego na przebudowę, budowę lub remonty dróg powiatowych i gminnych*², zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie *udzielenia dotacji*. W ramach ww. Programu do sfinansowania z budżetu państwa zakwalifikowany został także remont ul. Moniuszki w Strzelcach Opolskich.

Dane, w prowadzonej przez inspektora ds. zarządu drogami w Referacie Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu, zwany dalej Referatem, ewidencji dróg gminnych w zakresie ich numeracji kategorii oraz długości były zgodne z siecią dróg naniesionej na mapie sytuacyjnej.

Stwierdzono, że zarządca nie opracował dokumentu pn. *planu rozwoju sieci drogowej*, pomimo że obowiązek taki wynikał z art. 20 pkt 1 ustawy *Prawo o ruchu drogowym*³, jednakże w *Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Strzelce Opolskie do roku 2013* ujęte zostały: planowane inwestycje i infrastruktura drogowa, mająca na celu poprawę ruchu tranzytowego przez Strzelce Opolskie i poprawę bezpiecznego dojazdu do terenów przeznaczonych pod inwestycje, a także elementy rozwoju sieci drogowej.

Informacje o sieci dróg gminnych przekazywane były Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w terminie określonym z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie *sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów*

² Dz. U. Nr 53, poz. 735

³ Dz.U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.

*nadanym drogom, obiektom mostowym i tunelom*⁴, tj. do końca miesiąca pierwszego kwartału roku następnego.

Pracownicy Referatu w latach 2007–2009 przeprowadzili 54 kontrole dróg gminnych w zakresie prawidłowości ich oznakowania, ocen stanu zdrowotnego drzew rosnących przy drogach oraz stanu technicznego nawierzchni dróg i urządzeń inżynierskich. Ustalenia tych kontroli zostały poprawnie udokumentowane i przekazane do wiadomości Zarządowi Gminy oraz Referatowi Inwestycyjno Technicznemu Urzędu celem wykorzystania przy planowaniu bieżących zadań remontowych oraz inwestycyjnych na tych drogach.

2. Wnioski o dofinansowanie *Budowy drogi Ogólnomiejskiej, Budowy drogi łączącej ul. Strzelców Bytomskich z ul. Opolską* oraz *Remontu ul. Mickiewicza* w Strzelcach Opolskich sporządzone zostały wg wzoru kwestionariusza o dofinansowanie zadania Programu, a zawarte w nich dane były rzetelne i spełniały wymogi ustalone w § 5 ust. 2 rozporządzenia *w sprawie udzielenia dotacji* oraz zasad określonych przez Radę Ministrów dla Programu.

Stwierdzono, że zaproponowane do dofinansowania w ramach Programu w 2009 r. dwa zadania przewidziane były do realizacji w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Strzelce Opolskie z 23 marca 2005 r., zaś oczekiwanymi rezultatami ich realizacji (wymienionymi zarówno w Planie, jak i Programie) były: *poprawa bezpiecznego dojazdu do terenów aktywizacji gospodarczej i przeciwdziałanie marginalizacji ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych, przejęcie części ruchu tranzytowego zmierzającego obecnie do terenów aktywizacji gospodarczej poprzez centrum miasta Strzelce Opolskie oraz bezkolizyjne skomunikowanie tych terenów z drogą krajową nr 94 i drogami wojewódzkimi nr 426 i 409 z pominięciem centrum miasta.*

Wymienione wnioski Wojewoda Opolski zakwalifikował do dofinansowania i zawarł z Gminą umowy o dotacje, w których uwzględnione zostały wymogi § 8 ust. 2 rozporządzenia Rady *w sprawie udzielenia dotacji*. Dwa zadania zrealizowane w 2009 r. zostały rozliczone w terminie określonym w § 10 ust. 1 powołanego rozporządzenia *w sprawie udzielenia dotacji*.

3. Wybór wykonawców zadań współfinansowanych środkami budżetu państwa w ramach Programu trzech kontrolowanych zadań nastąpiło na podstawie prawidłowo przygotowanych i przeprowadzonych oraz rzetelnie udokumentowanych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, tj. zgodnie z zasadami ustalonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁵.

⁴ Dz.U. Nr 67, poz. 582

⁵ Dz.U. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

4. NIK pozytywnie ocenia, uwzględniając kryteria legalności i gospodarności, przygotowanie i realizację trzech ww. zadań w ramach *Programu*. Zadania zakończone w 2009 r. realizowane były na podstawie decyzji zatwierdzających projekty budowlane i udzielone przez Starostę Strzeleckiego pozwolenia na budowę. Natomiast zamiar wykonania remontu ul. Kościuszki w Strzelcach Opolskich w 2010 r. Burmistrz zgłosił do Starostwa Powiatowego w Strzelcach Opolskich wraz z projektem budowlanym.

Poszczególne elementy robót na tych zadaniach realizowane były w terminach ustalonych harmonogramami. Użyte do ich wykonania materiały, spełniały wymagania określone w dokumentacji projektowej. Wykonawcy przed ich zabudowaniem uzyskiwali zgodę inwestora i okazywali wymagane prawem atesty, świadectwa, aprobaty techniczne i deklaracje zgodności.

Stwierdzono, że specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót oraz dokumentacja przetargowa dla kontrolowanych zadań, zawierały wymagania dotyczące warunków atmosferycznych zwłaszcza przy podbudowie i nawierzchniach drogowych, warunki dotyczące kontroli jakości. Postanowienia umów z wykonawcami określały zabezpieczenie należytego wykonania zamówień, okresy gwarancji i rękojmi oraz kar umownych i odszkodowań z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania ww. zadań.

Jednocześnie w kontrolowanej działalności stwierdzono uchybienie, nie mające jednakże wpływu na realizowane zadania, w tym:

- nieegzekwowanie od inspektora nadzoru nadzorującego budowę dróg *Ogólnomiejskiej* i ulicy łączącej *ul. Strzelców Bytomskich z ul. Opolską w Strzelcach Opolskich*, obowiązku prowadzenia przez wykonawców tych zadań dzienników budowy w sposób gwarantujący możliwość odtworzenia kolejności zdarzeń i okoliczności, o których mowa w § 2 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie *dziennika budowy, montażu rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia*⁶;
- nieegzekwowanie przez inspektora od wykonawców dwóch zadań realizowanych w 2009 r. obowiązku przestrzegania postanowienia § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia, tj. dokonywania wpisów w sposób uniemożliwiający dokonanie późniejszych uzupełnień oraz wymogu określonego w specyfikacji technicznej wykonania robót odnotowywania informacji o warunkach pogodowych w okresie wykonywania, np. podbudowy z betonu asfaltowego

⁶ Dz.U. z 2002 r., Nr 108, poz. 953 ze zm.

i nawierzchni z betonu asfaltowego lub mieszanki metastyksowo-grysowej bitumicznej, pomimo że warunkiem przystąpienia do układania nawierzchni jest temperatura otoczenia.

- nieaktualizowanie wpisów w książkach dróg wiejskich i miasta Strzelce Opolskie od ich założenia, tj. odpowiednio od 2000 r. i 2007 r. o dane dotyczące nazwisk osób upoważnionych do dokonywania w nich wpisów, wykazów protokołów z przeprowadzonych kontroli okresowych dróg w zakresie rozpoznania ich stanu technicznego oraz wartości użytkowej, opracowań projektowych dla dróg poddanych budowie, odbudowie lub remontowi i dzienników z objazdów dróg.

Wyjaśnienia inspektora Referatu oraz zastępcy Prezydenta wskazywały, iż zasadniczymi przyczynami nieaktualizowania wpisów w książkach dróg oraz nieprowadzenia dzienników objazdu dróg oddzielnie dla każdej kategorii drogi były nadmiar przypisanych zadań dla stanowiska inspektora w Referacie oraz brak koordynacji przy realizacji zadań zwykłego zarządu dróg, ze względu na przypisanie tych zadań pracownikom dwóch referatów w Urzędzie, bez uściślenia w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu zadań w tym zakresie dla tych referatów oraz niewskazania stanowiska odpowiedzialnego za koordynację tych zadań.

- nieposadowienia znaku drogowego informacyjnego przy wjeździe na drogę łączącą ul. Strzelców Bytomskich z ul. Opolską o możliwości dojazdu do zjazdu na autostradę A 4 w kierunkach do Krakowa i Wrocławia, co umożliwiłoby potencjalnym kierowcom uniknięcie przejazdu przez centrum Strzelec Opolskich. W ocenie NIK posadowienie tego znaku pozwoliłoby na uzyskanie poprawy płynności ruchu przez miasto zakładanej we wniosku o dofinansowanie ww. dróg w ramach *Programu*, a tym samym poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu uzupełnienia dokumentacji (dzienników objazdu dróg gminnych).
2. Podjęcie działań zmierzających do skutecznego egzekwowania od wykonawców robót drogowych obowiązku dokumentowania ich przebiegu w dzienniku budowy, a od pracowników nadzoru inwestorskiego sprawowania skutecznego nadzoru w tym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 14 dni od daty otrzymania

niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach nie podjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.